

La descripció del fons documental de la FET y de las JONS de Caldes d'Estrac de l'Arxiu Comarcal del Maresme

Joan J. Vilaró

Contextualització prèvia

Des de l'any 2017 i fruit del projecte de treball final «Els fons documentals de les Seccions locals de la FET y de las JONS conservats a l'Arxiu Comarcal del Maresme: Proposta d'un quadre de classificació teòric i descripció dels fons.» per al Màster Universitari en Arxivística i Gestió Documental de l'Escola Oficial d'Arxivística i Gestió Documental (ESAGED), han estat tractats i descrits diversos fons documentals de la Falange Española Tradicionalista y de las Juntas de Ofensiva Nacional Sindicalista, o «FET y de las JONS», corresponents als municipis d'Alella, Caldes d'Estrac, Mataró, Sant Vicenç de Montalt, Santa Susanna, Teià i Vilassar de Dalt, custodiats a l'Arxiu Comarcal del Maresme, o «ACM». El cas que es tracta en aquest treball, el fons de la Falange corresponent a Caldes d'Estrac, és especialment particular.

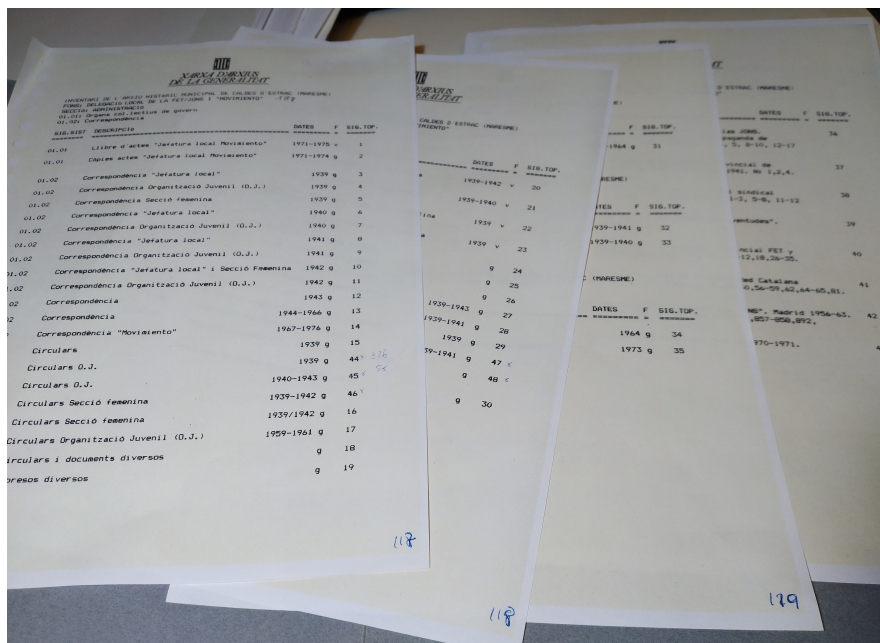
Transferit per l'Ajuntament de Caldes d'Estrac a l'ACM, després d'un pacte amb data 6 de juliol de 2016, el fons documental de la Falange local va arribar dins d'una capsula contenidor o unitat d'instal·lació, juntament amb una relació-inventari de les agrupacions documentals que aplegaven la documentació del fons. Compreses entre l'any 1939, quan es va establir l'organització a la localitat a pocs mesos del final de la Guerra Civil Espanyola, i el 1976, any en què es va desmantellar el Movimiento Nacional, el més sorprenent és que faltava la major part de la documentació relacionada a l'inventari.

No és el primer cas, ni l'últim, d'un fons documental amb buits cronològics; tampoc és especialment estrany si ens fixem en la resta dels fons de la Falange del terme comarcal del Maresme. També es s'ha d'entendre que, per la pròpia naturalesa de les activitats desenvolupades, el seu llarg recorregut històric i la seva participació dins del règim franquista, durant la transició democràtica dels anys 1975-1978 va desaparèixer una part important de la documentació de l'organització. Però, en el cas del fons documental de la Falange de Caldes d'Estrac, l'inventari es va crear entre la Llei 6/1985¹ i la Llei 10/2001,² d'acord

¹ Llei 6/1985, de 26 d'abril, d'Arxius. Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya. 10 de maig de 1985, núm. 536. En línia: <https://portaljuridic.gencat.cat/eli/es-ct/1/1985/04/26/6>

² Llei 10/2001, de 13 de juliol, d'Arxius i documents. Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya. 24 de juliol de 2001, núm. 3437. En línia: <https://portaljuridic.gencat.cat/eli/es-ct/1/2001/07/13/10>.

amb l'encapçalament «Xarxa d'Arxius de la Generalitat» a la primera pàgina del document. D'acord amb l'inventari i la documentació transferida, d'un total de quaranta-vuit unitats documentals inventariades, només són transferides cinc carpetes que corresponen a cinc registres. De la resta de documentació, se'n desconeix la seva localització.

Fulls de l'inventari adjunts amb la transferència del fons a l'ACM l'any 2016.

Fotografia de l'autor.

El mes de juny de 2017 es procedeix a identificar i revisar la documentació transferida. De la documentació inventariada, només hi ha documents produïts per la Secció Femenina, la Organització Juvenil o «OJ» i la posterior denominació en el Frente de Juventudes, tots relacionats amb el terme municipal de Caldes d'Estrac. A partir de la documentació que contenen les cinc carpetes, es creen noves agrupacions documentals seguint el quadre de classificació creat pel projecte de fi de màster i s'ordena la documentació cronològicament. Aquestes noves agrupacions documentals, a continuació, són descrites a l'aplicació GIAC i penjades al portal web «Arxius en línia»,³ un recurs de difusió online dels fons documentals dels Arxius Comarcals, gestionat pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. D'aquest tractament arxivístic acaben sortint vint-i-una unitats documentals de les cinc carpetes inicials, datades del període comprès entre el 1939 i el 1948. Alhora, es crea la fitxa de descripció a nivell de fons, on

³ Portal web Arxius en línia. Departament de Cultura. Generalitat de Catalunya. En línia: <http://arxiusenlinia.cultura.gencat.cat/ArxiusEnLinia/>

es fa constar la pèrdua de la major part de la documentació i es publica al mateix portal.

L'any 2019, dos anys després, es notifica la troballa de la documentació perduda a l'ACM. Localitzada dins d'un armari en dependències municipals, la resta del fons es transfereix en cinc capsas al dipòsit de l'ACM per a rebre el posterior tractament arxivístic.

Revisió i ordenació del Fons

Amb la recuperació de la part del fons desapareguda, es duu a terme de nou el tractament arxivístic de la documentació, un procediment que s'allargarà fins al 2021. En primer lloc, es van revisar les agrupacions descrites a l'inventari per a constatar que finalment hi estaven totes i no existien més anomalies. Una vegada es confirma que la documentació transferida corresponia a la que inicialment es va donar per perduda, es va analitzar el contingut documental. A partir de l'anàlisi del contingut, es va descobrir que una gran part del fons estava formada per documents relacionats entre ells, primer per l'activitat o temàtica a la qual feia referència el seu contingut i després per la seva contextualització a partir de les dades que se n'extreien. Com que en el primer tractament havien estat descrites vint-i-una unitats documentals, va ser relativament fàcil trobar similituds entre aquesta part del fons descrita i la part del fons recentment transferida. Però després van començar a sortir més semblances entre documents classificats, no només dins de la mateixa entrada, sinó en diferents sèries i agrupacions documentals separades. En aquell moment es van presentar dues opcions: mantenir el criteri arxivístic del primer tractament i aplicar-ho a la resta del fons, o bé, revisar la totalitat dels documents, restablir les relacions lògiques de les unitats documentals disgregades i, a continuació, aplicar un nou tractament arxivístic. Si bé la segona opció suposava dedicar major temps i esforç, els beneficis resultants en matèria de difusió, disposició i recuperació de la informació del fons, inclinava la decisió a favor d'aquesta.

Els principals punts de referència a l'hora de tornar a unir les unitats documentals disgregades eren les diverses seccions i serveis dins l'organització vertical que era la FET y de las JONS, les seves activitats, el context històric i els elements formals dels documents. A nivell local, les seccions i serveis eren les següents: la Jefatura Local del Movimiento, la Sección Femenina, la Organización Juvenil —denominada el Frente de Juventudes a partir de l'any 1940 i Organización Juvenil Española des de l'any 1960—, el Auxilio Social, el Sindicato Vertical o Central Nacional Sindicalista, el Subsidio al Combatiente —després de la guerra Subsidio al Excombatiente—, la Sección de Milicias i el Servicio de Información e Investigación, als quals hauríem d'afegir el Servicio de

Prensa y Propaganda i els diversos serveis i subseccions auxiliars i subordinats a cada un dels principals serveis, com la Asesoría Religiosa o la Delegación de Deportes adscrites al Frente de Juventudes, etc. Aquestes seccions i serveis a nivell local es repetien a nivell comarcal, provincial i nacional: A nivell local, els serveis esmentats depenien orgànicament de la Jefatura Local del Movimiento, i estaven subordinats al seu càrrec superior a nivell comarcal i a la Jefatura Comarcal del Movimiento; els serveis comarcals i la Jefatura Comarcal depenien dels serveis provincials i de la Jefatura Provincial del Movimiento; i, en darrer lloc, cada un dels serveis provincials i les Jefaturas Provinciales del Movimiento rendien comptes als titulars dels Servicios Nacionales i la Jefatura Nacional del Movimiento. Tot i així, trobem excepcions fruit de limitacions i ampliacions d'àmbit jurisdiccional, com és el cas de la Sección Femenina i les afiliades femenines a la OJ i el Frente de Juventudes. Inicialment depenents de la OJ, les noies afiliades menors de divuit anys acabarien subordinant-se directament a la Sección Femenina. Tenint en compte aquestes relacions, es poden rastrejar els canals de comunicació i establir l'emissor, el receptor i els possibles intermediaris, especialment quan es fa constar a gran part dels documents els serveis i les seccions a les quals se subordinen les parts actores.

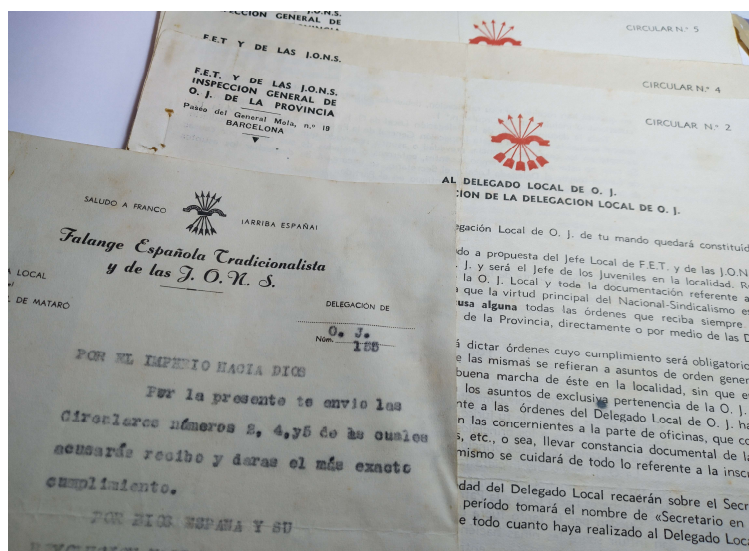
Un cop establertes les relacions orgàniques, es van formar grups de documents a raó dels elements cronològics, contextuals i temàtics extrets dels documents. Si bé gran part dels documents tenen una signatura i una datació que faciliten la seva identificació, hi ha documents que no presenten aquests elements i les dades extretes dels números d'ofici, d'escrit, de carta o de circulars, un element que la pròpia organització utilitzava per facilitar l'administració i la gestió de la informació en el seu dia a dia, ajuden a establir un circuit administratiu.

Un altre recurs que facilita la identificació dels documents són les activitats desenvolupades pels serveis, que poden ser constants en el temps o delimitades en un context temporal o esdeveniment històric. En el cas de la FET y de las JONS, la gestió dels afiliats és una funció inherent a la pròpia organització, així com la intervenció activa en la política local, l'adscripció sindical dels treballadors, els productors i les campanyes de difusió cultural i doctrinals entre la població, entre d'altres. Algunes d'aquestes activitats o funcions es donaven al llarg de l'exercici anual, d'altres es limitaven a un període de temps o estaven relacionades a una festivitat o data en concret, com són la convocatòria de campaments a la temporada d'estiu i d'hivern, activitats culturals i religioses per la Nativitat de Jesús i la Setmana Santa, la celebració del dia de San Fernando, patró del Frente de Juventudes, la festivitat de Santa Teresa de Jesús, patrona de la Sección Femenina i la celebració d'actes més relacionats amb la commemoració de la victòria franquista i del propi règim, com el 18 de juliol, l'1 d'octubre, on se celebrava l'accés a la Jefatura del Estado per Franco, el 20 de novembre, en

record a l'afusellament de José Antonio Primo de Rivera, i les pròpies de la localitat, com la festa major i la Fiesta de la Liberación, on se celebrava la data d'entrada de les tropes Nacionals a la població —en el cas de Caldes d'Estrac, el 30 de gener.

Juntament a aquestes funcions, l'organització va tenir certs poders jurisdiccional que més tard van ésser retirats, com per exemple l'emissió i concessió d'avals a interessats, per raons principalment polítiques i relacionades amb el gaudiment de certs drets, com el permís de mobilitat fora del municipi, llicències temporals del servei militar, concessions de llibertat provisional en segon grau per a presos de batallons penals de treballadors, per exemple. Aquestes funcions van ser atorgades dins d'un context marcat per la guerra i la immediata postguerra, però gradualment serien derogades. D'altres activitats que la FET y de las JONS va gestionar són l'organització d'actes de recepció a personalitats del règim, com les visites de Franco a Barcelona i al Maresme durant el franquisme, l'organització d'esdeveniments per a recaptar fons i proveïments per a la División Azul a la campanya de Rússia entre el 1941 i el 1943 o, per citar esdeveniments més recents en el temps, les eleccions de Procuradors i Representants Provincials a les Corts l'any 1967 i el 1971.

Tot i l'existència d'aquestes dades i indicadors a l'hora d'identificar i relacionar els documents del fons, hi ha documentació que no ha pogut ser suficientment contextualitzada per a poder establir-ne una relació contrastada amb la resta, tant per no tenir suficients dades com per seguir donant dubtes sobre la seva contextualització. En els documents que englobarien aquests casos trobem sobretot esborranys i còpies d'oficis i circulars.

Exemple de documentació separada en diferents sèries i unificades de nou: Ofici del Delegado Comarcal de OJ de Mataró pel qual s'envien les circulars Núm. 3, 4 i 5. Codi de referència: ACM70-188-T2-667. Fotografia de l'autor.

En alguns casos, no tenim dates, en d'altres, relacions nominals, esborranys i operacions aritmètiques, que si bé poden tenir relació amb temes diversos, la manca d'informació no permet valorar adequadament la seva vinculació. En aquests casos, s'ha mantingut la seva unicitat a la vegada que en la seva descripció es fa constar la possible relació que pot tenir amb altres documents.

La classificació i descripció del fons

El primer sistema de classificació utilitzat en el fons documental és el que emprava l'inventari adjunt a la documentació transferida a l'ACM. D'acord amb les dades proporcionades, la documentació estava agrupada en les següents seccions i sèries:

- Secció 01: Administració
 - 01.01: Òrgans col·lectius de govern
 - 01.02: Correspondència
 - 01.03: Afiliació
 - 01.04: Cròniques
- Secció 02: Comptabilitat
- Secció 03: Auxili Social
- Secció 04: Eleccions
- Secció 05: Hemeroteca

Dins de la secció «01: Administració» hi havia les següents sèries: «Sèrie 01.01: Òrgans col·lectius de govern», on es classificaven el Llibre d'actes i les còpies d'actes de la Jefatura Local del Movimiento; Sèrie «01.02: Correspondència», on s'inclouïen tant la correspondència com les circulars i els impresos produïts per la Jefatura local del Movimiento, la Sección Femenina i la Organización Juvenil i el Frente de Juventudes de la Falange; Sèrie «01.03: Afiliació», amb la documentació relacionada amb els afiliats, les sol·licituds de carnet, els informes mensuals i els nomenaments de càrrecs; i la sèrie «01.04: Cròniques», amb una carpeta amb un conjunt de memòries i programes d'actes i celebracions, sense data. A la següent secció «02: Comptabilitat» s'integrava tot un conjunt de documentació comptable d'un període de temps comprès entre el 1940 i el 1964, sota el títol «Comptes diversos». La secció «03: Auxili Social» tenia dues entrades: la primera titulada «Postulacions auxili social» datada entre el 1939 i el 1941 i la segona, amb el títol «Correspondència auxili social» d'entre el 1939 i el 1940. La secció «04: Eleccions», també tenia dues entrades, la primera titulada «Eleccions» de l'any 1964 i la segona, «Eleccions consellers locals

«Movimiento»», del 1973. En darrer lloc, hi havia la Secció «05: Hemeroteca» on es registraven un conjunt de butlletins oficials i circulars de les diverses seccions orgàniques de la Falange, dels primers anys de la dècada dels quaranta i entre els anys cinquanta i seixanta. Aquesta última secció es va incorporar directament a l'hemeroteca de l'ACM.

A priori, aquest sistema de classificació complia amb la funció d'englobar el contingut del fons i establir-ne les dates cronològiques extremes, però no reflectia la realitat orgànica del fons i no estava suficientment desenvolupat per donar resposta a unes necessitats de difusió.

Amb l'experiència que va suposar el projecte de fi de màster i l'estudi dels fons de la FET y de las JONS dels municipis d'Alella, Caldes d'Estrac, Mataró, Sant Vicenç de Montalt, Santa Susanna, Teià i Vilassar de Dalt, es va donar forma a un quadre de classificació que seguia uns criteris orgànic-funcionals, adaptant les funcions i les activitats legalment jurisdiccionals de la Falange, així com l'estructura interna i l'organigrama de l'organització.

Ja en el primer tractament es va aplicar aquest quadre de classificació i s'havien desenvolupat vint-i-una entrades a partir de cinc carpetes amb documentació, cada una de les quals corresponia a una entrada de l'anterior quadre de classificació. A part del marge de millora quantitativament que suposava passar d'utilitzar un quadre de classificació funcional a un d'orgànicofuncional, més adequat a la naturalesa orgànica i vertical de l'organització interna de la Falange, descriure les noves unitats documentals a partir de les entrades d'aquest quadre aportava major facilitat d'anàlisi del fons, major recuperació i disposició de la documentació i, a la vegada, major difusió del fons.

En aplicar les unitats documentals simples i compostes al quadre de classificació, obtenim els següents resultats:⁴

ÒRGANS DE GOVERN I ADMINISTRACIÓ GENERAL⁵

Afiliats (36)

Expedients personals (3)

Cèdules i carnets (45)

Certificats i avals (52)

«Guardia de Franco» (12)

⁴ Informació extreta de la pàgina d'Arxius en línia corresponent al fons FET y de las JONS. Delegació de Caldes d'Estrac. En línia:

<http://arxiusenlinia.cultura.gencat.cat/ArxiusEnLinia/cercaUnitats.do?pos=1&total=401&page=12&cerca=simple&tipusUnitatCerca=&selecimatges=2&contingut=&dataInici=&dataFi=&dataConcreta=0&codiDescOno=&codiDescOno2=&relDescOno=&codiDescTema=&codiDescTema2=&relDescTema=&codiDescTopo=&llocPrecis=&codiAutor=&titol=&tipusdoc=&tipusfons=&nomfons=&sign=&desc=&codigrup=ACM&arxiuFiltre=&codigrupSelect=ACM&codiarxiu=&codifons=&idarxiu=70&idfons=188&unitatInici=&unitatFi=&codiProcCerca=&codiClassCerca=&codiSerieCerca=&tipusdoc1=&tipusdoc2=&tipusdoc3=&tipusdoc4=&tipusdoc5=&suport=&proces=&croquia=&format=&codiReportatge=&projecte=&tecSuport=&codiEntGeneradora=>

⁵ Correspon a la Jefatura local del Movimiento.

- Memòries i activitats (2)
 - Actes, activitats i concentracions (11)
- Correspondència (69)
 - Circulars i normativa interna (84)
- Gestió econòmica (5)
 - Pressupostos (3)
 - Quotes (6)
- Protocol i representació (22)
- Intervenció en el govern local (6)
 - Emissió d'aval (18)
 - Direcció del Consell local (26)
 - Qüestionaris, enquestes i estadístiques sobre la població (3)
 - Confiscació de béns locals (3)
 - Eleccions locals (10)
- Publicacions i impresos (8)

- SERVEIS D'INVESTIGACIÓ⁶
- Informes relatius a investigats (25)
- Correspondència (5)
 - Circulars i normativa interna (4)

- SUBSIDI AL COMBATENT
- Correspondència (2)
 - Circulars i normativa interna (2)
- Assistència als excombatents (2)

- SECCIÓ FEMENINA
- Afiliades (7)
 - Expedients personals (35)
 - Cèdules i carnets (3)
- Memòries i activitats
 - Actes, activitats i concentracions (6)
 - Formació política i doctrinal (2)
 - Espectacles folklòrics (1)
- Correspondència (5)
 - Circulars i normativa interna (27)
- Assistència i serveis socials
 - Cursos de formació (2)
 - Hermanidad de la Ciudad y del Campo (10)
- Gestió econòmica (5)

⁶ Correspon al que seria el Servicio de Información e Investigación

- Quotes (1)
- Recaptació en esdeveniments (1)
- Publicacions i impresos (1)

- «ORGANIZACIÓN JUVENIL / FRENTE DE JUVENTUDES»
- Afiliats (13)
 - Secció masculina (90)
 - Secció femenina (26)
- Nomenaments i promoció interna (7)
- Correspondència (46)
 - Circulars i normativa interna (190)
- Gestió econòmica (2)
 - Pressupostos (4)
 - Quotes (4)
 - Recaptació en esdeveniments (5)
 - Subvencions (1)
- Memòries i activitats (11)
- Campaments (8)
- Activitats esportives (10)
- Activitats culturals (9)
- Formació (7)
- «Centros de trabajo» (1)
- Publicacions i impresos (6)

- ACCIÓN SINDICAL - CNS
- Afiliats (1)
 - Expedients personals (1)
- Eleccions sindicals (1)
- Correspondència (1)

- MILÍCIAS
- Afiliats (1)
- Correspondència
 - Circulars i normativa interna (3)

- AUXILIO SOCIAL
- Beneficiaris
 - Cèdules i carnets (1)
- Correspondència (1)
 - Circulars i normativa interna (2)
- Gestió econòmica

Recaptació de donatius (3)

Amb el nou quadre, es destaca la proliferació d'unitats documentals respecte a la relació proporcionada per l'inventari de transferència del fons: es passa de seixanta agrupacions documentals classificades en quatre seccions i quatre sèries a mil vint-i-cinc agrupacions en vuit seccions i setanta sèries i subsèries. Es guanya quantitat de registres, però a la vegada es concreta i es precisa en major detall el contingut del fons. També és ressenyable el fet que, una part important del volum documental classificat en la majoria de les sèries i subsèries, prové de les agrupacions incorporades a «Correspondència» i «Comptes diversos» de l'inventari inicial. Finalment, acaben sortint a la llum documents que formen part de seccions no esmentades abans del tractament arxivístic, com el Servicio de Información e Investigación, Subsidio al Combatiente, la CNS i Milicias. La inclusió d'aquests òrgans productors dins del fons li atribueix una major riquesa i diversitat que, en un inici, s'hauria passat per alt.

A l'hora de fer la descripció de les unitats documentals del fons, es va utilitzar la plantilla-model de descripció proporcionada pel programari GIAC, el qual es basa en les directrius establertes a la Norma de Descripció Arxivística de Catalunya,⁷ publicada pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. Amb aquesta eina, es poden descriure les unitats documentals mitjançant uns camps de dades preestablerts, a la vegada que es vinculen al quadre de classificació d'un fons documental, donant-li un codi identificador únic i introduint-lo en el quadre dels fons custodiats per un Arxiu Comarcal de Catalunya. En el cas del fons de FET y de las JONS de Caldes d'Estrac, forma part dels fons d'Associacions i Fundacions de l'Arxiu Comarcal del Maresme, amb l'identificador únic ACM70-188.

Una altra de les utilitats del programari GIAC és la possibilitat de bolcar tota la informació registrada a la pàgina web «Arxius en línia», gestionada també pel Departament de Cultura. Amb Arxius en línia, es posa a l'abast dels usuaris un recurs web que permet accedir a una base de dades actualitzades sobre els principals fons dels Arxius de la Xarxa d'Arxius Comarcals de Catalunya, oferint una visió de conjunt d'aquests fons, des del nivell de quadre de fons fins a la unitat documental simple, juntament amb altres documents com la fitxa de descripció del fons. En aquest document, es proporcionen dades d'interès sobre la creació i contextualització del fons, la seva història arxivística, la transferència a l'arxiu, el seu contingut documental, els formats i suports que tenen els seus documents i el règim jurídic que condiciona l'accés i l'ús de la documentació que conté. En el cas del fons de FET y de las JONS de Caldes d'Estrac, el règim d'accés és lliure, però hi ha documentació sotmesa a la legislació vigent sobre l'accés i la protecció de dades personals, en aquest cas la Llei Orgànica 3/2018, de

⁷ Bernal *et al.* 2007.

5 de desembre⁸ i la Llei Orgànica 7/2021, de 26 de maig.⁹ Quan es van descriure les unitats documentals a la base de dades també es va tenir en compte d'anonimitzar i evitar la difusió de dades personals en les descripcions, amb l'excepció de les dades nominals, les quals es van registrar en un camp de control per a facilitar la gestió del fons al personal de l'arxiu, però restringit a la resta d'usuaris.

Valoracions finals

Amb la finalització del segon tractament arxivístic en el Fons de FET y de las JONS de Caldes d'Estrac, s'ha reunificat la documentació que es donava per perduda amb la documentació que ja es custodiava l'ACM, alhora que s'actualitzen les unitats documentals simples i compostes descrites i la fitxa de descripció del fons, disponibles per consultar al portal web Arxius en línia. Amb aquesta tasca, es posa a l'abast del públic una major quantitat d'informació sobre el contingut documental del fons i el seu organisme productor, facilitant la localització física dels documents i repercutint en una major eficiència en la consulta i disposició de la documentació per l'usuari a l'arxiu, trencant amb les limitacions que suposava el primer inventari com a recurs de consulta.

BIBLIOGRAFIA I FONTS EMPRADES

BERNAL *ET AL.* (2007): À. Bernal / A. Magrinyà / R. Planes (ed.), *Norma de Descripció Arxivística de Catalunya (NODAC)*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura. Subdirecció General d'Arxius i Associació d'Arxivers de Catalunya.

Fons documental FET y de las JONS. Delegació de Caldes d'Estrac. 1939-1976 (Data d'agregació). Arxiu Comarcal del Maresme. Número de referència: CAT ACM 70 188.

Llei 6/1985, de 26 d'abril, d'Arxius. *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*, 10 de maig de 1985, núm. 536. En línia:
<https://portaljuridic.gencat.cat/eli/es-ct/l/1985/04/26/6>.

⁸ Llei Orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de Protecció de Dades Personals i garantia dels drets digitals. *Boletín Oficial del Estado*, 6 de diciembre de 2018, núm. 294, pp. 119788-119857. En línia: <https://www.boe.es/eli/es/lo/2018/12/05/3>.

⁹ Ley Orgánica 7/2021, de 26 de mayo, de protección de datos personales tratados para fines de prevención, detección, investigación y enjuiciamiento de infracciones penales y de ejecución de sanciones penales. *Boletín Oficial del Estado*, 27 de mayo de 2021, núm. 126, pp. 64103-64152. En línia: <https://www.boe.es/eli/es/lo/2021/05/26/7>.

- Llei 10/2001, de 13 de juliol, d'Arxius i documents. *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*, 24 de juliol de 2001, núm. 3437. En línia: <https://portaljuridic.gencat.cat/eli/es-ct/1/2001/07/13/10>
- Llei Orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de Protecció de Dades Personals i garantia dels drets digitals. *Boletín Oficial del Estado*, 6 de diciembre de 2018, núm. 294, pp. 119788-119857. En línia: <https://www.boe.es/eli/es/lo/2018/12/05/3>
- Ley Orgánica 7/2021, de 26 de mayo, de protección de datos personales tratados para fines de prevención, detección, investigación y enjuiciamiento de infracciones penales y de ejecución de sanciones penales. *Boletín Oficial del Estado*, 27 de mayo de 2021, núm. 126, pp. 64103-64152. En línia: <https://www.boe.es/eli/es/lo/2021/05/26/7>.
- Pàgina del fons FET y de las JONS. Delegació de Caldes d'Estrac, dins del portal web «Arxius en línia». En línia: <http://arxiusenlinia.cultura.gencat.cat/ArxiusEnLinia/cercaUnitats.do?pos=1&total=401&page=12&cerca=simple&tipusUnitatCerca=&selecimatges=2&contingut=&dataInici=&dataFi=&dataConcreta=0&codiDescOno=&codiDescOno2=&relDescOno=&codiDescTema=&codiDescTema2=&relDescTema=&codiDescTopo=&llocPrecis=&codiAutor=&titol=&tipusdoc=&tipusfons=&nomfons=&sign=&desc=&codigrup=ACM&arxiuFiltre=&codigrupSelect=ACM&codiarxiu=&codifons=&idarxiu=70&idfons=188&unitatInici=&unitatFi=&codiProcCerca=&codiClassCerca=&codiSerieCerca=&tipusdoc1=&tipusdoc2=&tipusdoc3=&tipusdoc4=&tipusdoc5=&suport=&proces=&cromia=&format=&codiReportatge=&projecte=&tecSuport=&codiEntGeneradora=>